

לקה מזב

יצא לאור ע"י רשת מוסדות 'מזב' בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

פרשת שלח התשס"ז

8:09	הדלקת נרות שבת ניו יורק
9:40	מוצאי שבת
8:34	מזק"ש מג"א
9:10	מזק"ש גר"א
12:56	חצות

שבת מברכין חודש תמוז
יום שישי אחה"צ שעה 2 13 דקות 15 חלקים
ר"ח בימים שבת יום ראשון

פנינים לפרשה

יטלוהו. מהסגול שתחת ה"בין", וכיון שלקחו שתי הנקודות מהסגול, נשאר רק חיריק. (בשם החתם סופר)

"הבמחנים אם במבצרים" (יג, טז)
בא איש חסיד לפני רבי יחזקאל מקוזמיר להימלך בעצתו, אם יקבע את דירתו בעיר או בכפר, בין הנכרים. סח לו הרבי: מקרא מפורש בתורה הוא... השתומם החסיד ולא הבין כוונתו. היכן יש רמו בתורה לשאלה ששאל? חזר רבי יחזקאל ופירש לו:

כאשר שלח משה רבינו את המרגלים אמר להם שיראו אם יושב העם בארץ כנען "במחנים" או "במבצרים" ורש"י הקדוש מבאר (בפסוק שלפניו): "סימן מסר להם, אם בפרזי יושבין חזקים הם, שסומכים על גבורתם, ואם בערים בצורות הם יושבין חלשים הם". מכאן הוה אומר: אדם שמרגיש בעצמו כי הוא גיבור, הכובש את יצרו, ראוי לדור בכל מקום שהוא – אפילו בכפר; אבל מי שאינו בטוח בגבורתו די הצורך, מחויב להיות שרוי במבצר, בעיר שיש בה רב, שו"ב, בית מדרש, מקוה ושאר צרכים של איש מישראל. ואתה השואל תשפוט בעצמך עד כמה גבורתך איתנה להתגורר בכפר מבלי שתתמט יהדותך, מאומה, ואם חולשה יש בך היזהר לישוב "במבצר" דוקא.

"אפס כי עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאד" (יג, כח)
במבט שטחי נדמה, שאין למצוא בהודעת המרגלים איזו אמירה רעה או כונת זדון. לכאורה אינם מוסרים אלא עובדות נכונות כפי שהיו לנגד עיניהם. מחד גיסא ארץ זבת חלב ודבש, וזה פריה, ומאידך גיסא מדינה חזקה ובצורה, "ערים בצורות גדולות מאד", ועמים עזים שוכנים בקרבה. כל זה אמת ויציב, ומשה הן דרש וציפה לדיעות אמיתיות בלבד. (ראה רמב"ן)

אך משקוראים את ההודעה בזהירות, ובוחנים את תיבותיה, מגלים שבהוספת מלה אחת גרידא הפכו את הקערה על פיה. "אפס כי עז העם", "אפס" אמרו, ושינו את כל משמעות עדותם. כך במלה אחת גרמו הרס לעצמם ולעם כולו. (בשם החפץ חיים)

זכריה בן עקילס החריבה את ביתנו". כלומר, שאך מחמת ענוותנותו היתירה נמנע מלעשות מעשה, ולהרוג על אתר את מביא הקרבן של הקיסר, והעלה חששות רחוקות, כגון שמה יאמרו מטיל מום בקדשים יהרג, וכדומה. כיצא בזה חשש משה ביהושע, שבשל ענוותנותו היתירה יחשוש מפני דעת חבריו המרגלים, שהרי אף הם לשם שמים נתכוונו, ולא ישען על בינתו להכריע נגד דעתם. לכך התפלל עליו שה' יושיעו מעצתם, ויחזק אותו בדעתו. (רבי איסר יהודה מלין מבריסק)

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג, טז)
היות שיהושע היה משבט אפרים, זרעו של יוסף אשר חטא ב"ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם", לפיכך נתיירא משה שמא עלול הוא יותר לחטא לשון הרע, אשר על כן ברכו והתפלל עליו באופן מיוחד "י-ה יושיעך מעצת מרגלים". (רבי יוסף בהגר"א חבר)

אפס

הג"ר יעקב יוסף מוילנא, לימים "הרב הכולל" דניו-יורק, תמה אף הוא, מדוע התפלל משה רק על יהושע תלמידו, הן הלא משה היה פטרונם של ישראל ובודאי אהב כל אחד ואחד מהם.

ברם, ידוע הוא שיש הבדל בין חטא שהוא גלוי לכל כחטא, ובין חטא שנראה בדמות מצוה. שבראשון יחא קל על החוטא לעזובו, אם רק יעוררו אותו על כך, לא כן חטא מהסוג השני, אשר לוכד את האדם ברשתו בטענה כי אך מצוה מקיים ולא עבירה.

אותה שעה ששלחם, היו כל המרגלים צדיקים. לפיכך סבר משה שגם אם יעלה בלבם הרהור עבירה, בסופו של דבר ישובו ממחשבתם, ולו משום שיפגע הדבר בנשיאותם. לא כן יהושע, אשר בעבר, כאשר התנבאו אלדד ומידד "משה מת ויהושע מכניס", כעס עליהם יהושע ואמר "אדוני משה כלאם". חשש אפוא משה פן יבקש יהושע למנוע מיתנו, על ידי בטול כניסתם לארץ. הוי אומר, שהחשש אודותיו היה שיכשל בחטא של "לשם שמים", ואז לא יצליחו להניאו אפילו באזהרה שהוצאת הדיבה תפגע בנשיאותו. לכך נאלץ להתפלל עליו "י-ה יושיעך מעצת מרגלים".

(בשם רבי יעקב יוסף, מגיד זולנא)

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג, טז)
מדוע כתב "בין" בחיריק ולא בסגול כבכל מקום. אלא שהוסיפו ליהושע "י" בתחילה משל "שרי", והיה צריך להוסיף שוא תחתיו, מהיכן

"שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען וגו" (יג, ב)

"למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר". (רש"י)
מדמים הבריות לחשוב, שאם רק יראו השגחת ה' והנהגת שכר ועונש בעיניהם, כבר יושפעו להטיב דרכם. ובמה משבחים הם את הדרשן והמוכיח הטוב, בכח הציור הנפלא שלו, היאך הוא מטיב להמחיש את הדברים, עד שכאילו המראות עומדות לנגד עיניהם. והנה "רשעים הללו ראו" גם ראו במו עיניהם, ובכל זאת לא הושפעו, ומדוע, משום כי "ולא לקחו מוסר". כמו שעמד הנביא וצווח "לא ידעו ולא יבינו, כי טח מראות עיניהם, מהשכיל לבותם" (ישעיה מד, יח). הוי אומר, ישנה בחינה של שמיעה, וטובה הימנה הראיה, אבל אם חסר ההבאה אל הלב, לא הועלת דבר. (מפי רבי מאיר חדש)

"כולם אנשים ראשי בני ישראל המה" (יג, ג)

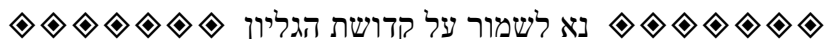
סח האדמו"ר מגור בעל "חידושי הר"ם": המרגלים התכוונו בודאי לטובת בני ישראל. ראו שהם שרויים בטובה, לומדים תורה מפי משה ואוכלים לחם מן השמים ועוסקים בלי הרף בעבודת ה', חסו עליהם פן יהיו נכנסים לארץ ונטרדין בחיי שעה- לפיכך סיכנו את עצמם לטובת הכלל וגרמו שיתעכבו בני ישראל במדבר עוד ארבעים שנה. אלא אף כי נתכוונו לטובה, לא נתקבלה פעולתם בשמים לרצון. מה להם להשיא עצות להקב"ה איך להנהיג עולמו? אם כך רצונו, הרי שטוב כך...

אפס

הוא היה אומר: אלמלי עשו המרגלים שליחותם אך ורק מפני שכך דיבר ה' אל משה: "שלך לך", ולא בשליחות בני ישראל – בחינת "בטל רצונך מפני רצונו" – היו בלי ספק מצילים נפשם, וגם בני-ישראל היו ניצולים מן האסון הגדול...

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג, טז)
"יכד חמא משה ענוותנותיה קרא משה להושע בן נון יהושע". (תרגום יונתן בן עוזיאל)

מה ענין ענוותנותו של יהושע לפרשת המרגלים, ולשמו החדש הניתן לו. באופן אחר: מצינו שאמרו הז"ל באגדת החורבן שבמסכת גיטין, "ענוותנותיה דר'

"ויהס כלב את העם אל משה" (יג, ט)
"צווח ואמר, וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם, השומע היה סבור שבה לספר בגנותו." (רשי"י)
כלל גדול הוא, כי כאשר אדם מזכיר את אהובו הוא מכנהו בשמו, אבל אם הוא שונאו מזכירו בשם אביו. כמו שמצינו שאמר שאול המלך על דוד "מדוע לא בא בן ישי אל הלחם", ויונתן ענהו "נשאר דוד מעמנו", ואחריו נאמר "ויהס כלב את שאול ביונתן", ויאמר לו "בן נעוה המרדות, הלא ידעתי כי בוחר אתה בבן ישי". שאול קוראו "בן ישי" ויונתן קוראו "דוד".

כך נהג כלב כאן, ברצונו שהעם יטה אזנו לשמוע את דברי הסגוריה שלו, פתח וקרא למשה "בן עמרם", כיון שכך חשבו כולם שהוא שונא למשה, ומבקש לדבר בגנותו, ובוז "ויהס כלב".
(בשם רבי יעקב מליסא, ה"תיבות")

"ויוציאו דבת הארץ וגו', לאמר ארץ אוכלת יושביה היא וגו'" (יג, לב)
"לא"אוכלת יושביה" – בכל מקום שעברנו מצאנום קוברי מתים, והקבי"ה עשה לטובה, כדי לטרדם באבלם, ולא יתנו לב לאלו (סוטה לה) רשי"י.

כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, הקבי"ה עשה זה לטובה כדי לטרדם באבל ולא יתנו לב על המרגלים, דאילו נתנו לב שהן מרגלים ודאי היו הורגים אותם, והם עשו מזה הוכחה שהארץ היא ארץ משכלת ואוכלת את יושביה, ואילו זכו, היו נותנים לבם שזהו מחסדי השי"ת כדי שהכנענים לא יתנו לב לעיהם, ואז היו לומדים מזה חיזוק גדול ליכנס לארץ ישראל, מאחר שראו בעיניהם שהשי"ת שומר אותם ומצילים ומטרוד את האויבים שלא יעשו עמם רעה. אבל מכיון שהיו המרגלים בעצה רעה, עשו (מהחסד הזה שעשה השי"ת להם) ראייה שארץ ישראל אינה כדאי כלל ליכנס לה, ולחשוב שבארץ זו תמיד עסוקין הם בהספד ובאבלות, כי היא ארץ "אוכלת יושביה".

ובאמת "לו חכמו ישכילו זאת", כי זהו דבר שא"י להיות בשום אופן וא"י להעלות על הדעת כלל, שכן הוא תמיד שכל העיירות טרודים יום יום בהספדים ואבלות, כי ידוע הוא שהדבר הרגיל כבר אינו עושה רושם, ויהיה מה שיהיה, מכיון שהורגלו בזה שוב אין עושה רושם כלל, וכדאמרין בכתובות דף ס"ב דמילפי תכלי לא בהתה ע"ש. ואילו היתה באמת ארץ משכלת יום יום בכל מקום ומקום, לא היו אנשי כל העיר מטפלים וטרודים בהספד ואבלות, רק כל יחיד על שלו, וכ"ש להיות טרודים כ"כ, עד כדי שלא להכיר באנשים זרים המסתובבים אצלם, אשר ראוי לחשוך שהם מרגלים, (ובאמת בשלוחי יהושע הכירו אנשי יריחו בו ביום שבו זרים וכי בודאי הם מרגלים כמבואר ביהושע סימן ב'), והיה ראוי להבין שמה שראו קוברים מתים ואבלות גדולה והספד דכ"ז מאורע מיוחד, והוא מחסדי השי"ת שלא יכירו בהם האויבים. אך מכיון שכבר הרשיעו המרגלים ורצו לדבר סרה מרה על ארץ ישראל, לקחו כל דבר שראו לעשות ממנו ראייה למה שהם רוצים שיהא כן, ויוציאו דבת הארץ רעה. וגרמו בכיה לדורות עד ירחם השי"ת עלינו, ויגאלנו גאולה שלמה בב"א.

"ויהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם" (יג, לג)
שאל האדמו"ר הזקן מקוצק: אם חטאו המרגלים במה שראו את עצמם כחגבים, מה פשעם אם בעיני הענקים נראו והשיב:

זהו באמת חטא, כי מה איכפת לך איך אתה נראה בעיני אחרים...

"ויהושע בן נון וכלב בן יפונה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם" (יד, ו)

לשם מה הזכיר "מן התרים את הארץ" אצל קריעת הבגדים. ברם, יהושע וכלב היתה להם תביעה קשה כנגד עצמם, שכיון שהיו בחבורה אחת עם המרגלים, היו צריכים להשפיע ולהניאם מדרכם הרעה, ואף שאכן השתדלו לשכנעם, אולי לא עשו כל הצורך. עד שסברו שמא גם להם חלק באשמה, על שיצאה קלקלה גדולה וגזירה כה נוראה על ישראל. זהו שאמר הכתוב "מן התרים את הארץ – קרעו בגדיהם", דוקא בשל היותם בין התרים את הארץ, חשו רגשי אשמה, ובצערם קרעו בגדיהם. **(בשם רבי יהושע מהורודנא)**

"ויהושע בן נון וכלב בן יפונה.. ויאמרו אל כל עדת בני ישראל.... טובה הארץ מאד מאד" (יד, ו-ז)

נוהג היה ה"חזון איש" לחבב את ארץ ישראל על התיירים שמבקרים בה, מפליג בשבחה ומדברנם להשתקע בארץ האבות. אחד התיירים, רב ידוע מארצות-הברית, נכנס אליו אחרי שסייר בארץ לארכה ולרחבה. שאל אותו ה"חזון איש": ומה דעתך, האם לא צדקו יהושע וכלב!?

"אם חפץ ה' בנו והביא אותנו" (יד, ח)

תמה רבי יהודה-לייב מגור, ה"שפת אמת": מה פשר השתיית ישראל במדבר ארבעים שנה, בחטא המרגלים, האם חשב הקבי"ה תחילה להכניסם לארץ-ישראל בשעה אחת קודם ותתרטט, הרי הכל צפוי לפניו, וכן אמר קהלת: "לכל זמן ועת לכל חפץ", יוצא שנקבע מראש זמן ביאתם לארץ? הוא מותיב והוא מפרק:

יש הנהגה טבעית ויש הנהגה על טבעית. רק תחת השמים יש עת לכל חפץ. ואילו מעל השמים יש גם חפץ בלא עת. אותו דור דעה חי למעלה מן הזמן, והיה מוכשר להיכנס בטרם עת, כי על-ידי תשוקת ישראל לה' היו מעוררים גם את רצונו, ואז לא היתה שום מניעה של זמן וטבע בפניו, אלא שהמרגלים קלקלו.... והפטיר האדמו"ר:

כשם שאז יכלו לבוא ארצה בכח הרצון, אף שעדיין לא הגיע הזמן הטבעי, כך בגלותנו אלמנו היתה לנו תשוקת אמת לשוב אל ה', היה מחיש וממהר גאולתנו....

"ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא" (יד, א)

"אמר להם הקבי"ה, אתם בכיתם בכיה של חנים לפני, אני אקבע לכם בכיה לדורות, ומן אותה שעה נזורה על בית המקדש שיהיה כדו שגלו ישראל לבין האומות." (מ"ר טז, יב)
מבואר במדרש, שחטא המרגלים היה סיבה לחורבן בית המקדש. וצריך ביאור, הלא מפורש בגמרא (שבת לג, א, ויומא ט, ב) כמה

חטאים אחרים שבעבורם חרב בית המקדש, ולא דוקא חטא המרגלים. המהר"ל מבאר שליציאת מצרים היתה לא רק יציאה משעבוד מצרים, אלא יציאה עולמית מתחת שעבוד בני-אדם לחרות עולם. והיו עתידים להכנס לארץ ישראל, מקום השראת השכינה, ולהתדבק בהקב"ה ובארצו דבוק נחלי, באופן שלא יעזבוה לעולם, ואם היו חוטאים היו נענשים בעונשים אחרים זולת הגלות. אלא שהצליח מעשה שטן, המרגלים חטאו ופגמו בדבקותם של ישראל בארץ, כך שמעתה לא תהיה נחית, ואם יחטאו יצאו לגלות.

העולה מדבריו, שחטא המרגלים אמנם לא שימש הגורם הישיר לחורבן הבית, אבל כיון שפגם באפשרות דבקותם של ישראל בארץ, גרם באופן עקיף לחורבן. שכן מכאן ואילך נוצר הבסיס לניתוקם מהארץ, ואם רק יחטאו יצאו לגלות. הוא אומר, שאלמלא חטאו במרגלים, גם כל החטאים האחרים לא היו מחייבים חורבן וגלות.
(רבי שלמה הרבני, מגרודנא)

"כי תבאו אל ארץ מושבתכם וגו'" (טו, ב)
איתא בתנוד"א פכ"ט, שכששבו בני ישראל מוכים וכתותים מההעפלה, ישבו באבל, אמר הקב"ה למשה: בא ורצה אותם העניים, שכבר יצא לבם מעליהם, אמר לפניו: רבש"ע, במה ארצם, אמר לו: צא ורצם בדברי תורה, שנאמר "דבר אל בני ישראל... כי תבואו... ועשיתם אשה לה".

נפלא הדבר, איך אפשר לרצות בדברי תורה אנשים שאין להם חלק, לא בעוה"ז (שהרי נגזר עליהם "במדבר הזה יתמו" אחרי יסורים וטלטולים), ולא לעוה"ב, כדברי ר"ע (סנהדרין ק"י).

ועלה על לבי המעשה שמספרים על צדיק ונשגב, קדוש עליון, שמכר את חלקו בעוה"ב לעשיר קמץ א', שנתן בעד זה סכום גדול למצוה רבה, שא"י היה להשיגו רק באופן הזה ובשעת חתימת סטר המכירה יצא הצדיק במחול ובהתלהבות גדולה. ושאלו אותו לסיבת השמחה, ויען ויאמר בפשטות, כי מעתה יהיה עובד את ה' שלא ע"מ לקבל פרס, (שהרי מכר גם על העתיד) ולזה לא זכה עוד עד היום הזה, וכשנשמעה במרום שמחתו זו, כפלו לו את שכרו.

וכן הוא הדבר בדור המדבר, שאבדו את הכל וגם חלקם בחיי העוה"ב, ואם ילמדו עתה תורה ויקיימו את האמור בה, הרי יהיה זה שלא ע"מ לקבל פרס, ועבודה כזו תרכך את גזר הדין ותביא אותם למדרגות גדולות, וכמו שהבאנו לעיל יד, כט את דברי הזוה"ק (פרשת צו) אודות דור המדבר. **(אזנים לתורה)**

"ויאמר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית וגו'" (טו, ז, לח)

והא לך לשון רבינו יונה ב"שערי תשובה" (שער ג' אות כ"ב):

ועל מצות ציצית אמרו ז"ל שהציצית מוספת קדושה, שנאמר "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלקיכם", וגם כי אין מצות ציצית זולתי על מי שיש לו בגד אשר לו ד' כנפות, ואם אין לו בגד אינו חייב לקנותו. אך גם זאת אמרו רז"ל (מנחות מ"א) כי ענוש יענש לעתות בצרה, על דבר אשר לא חמד בלבבו יופי המצוה ושכרה, ולבעבור סבב פנים דבר חיובה עליו, ולקחת לו בגד שיש לו ד' כנפות לעשות בו ציצית על כנפיו.

"וְזִיל הַטוֹר"
אע"פ שאין אדם חייב לקנות טלית בת ארבע כנפות כדי שיתחייב בטלית, אלא דוקא אם רוצה להתכסות בטלית בת ארבע כנפות חייב להטיל בה ציצית, מ"מ טוב ונכון להיות כל אדם זהיר וזריז במצות ציצית שיהיה לו בגד קטן מצוייץ שילבש אותו כל היום, כי עיקר מצותה על זכירת המצוות, ובכל שעה ובכל רגע צריך לכוון, דוגמא לדבר כאדם המזהיר לחבירו על ענין אחד שקושר קשר באזורו כדי שיזכרו, וע"כ יש בה חמשה קשרים כנגד חמשה חומשי תורה וארבע כנפים שבכל צד שיפנה יזכור.
וגדול עונש המבטל עתה ממה שהיה עונשו בזמן שהיה תכלת מצוי, שאז לא היתה מצויה כ"כ ולא היה כל אדם יכול לחזור עליה מה שאין כן עתה. ואפילו מי שאינו יכול להתעטף כל היום צריך לזהר בו בשעת תפילה.

ספסוף

והנה מצוה על כל מי שיש לו בגד בארבע כנפים שיתכסה בו ביום תמיד, ולא יסירו מעליו למען יזכרו, והמתפללים בטלית בשעת התפלה, יעשו זה בעבור שיקראו בקריאת שמע "והיה לכם לציצית", ויעשו להם ציצית, רק לפי דעתי יותר הוא חייב להתעטף בציצית בשאר השעות משעת התפלה, למען יזכור ולא ישגה ולא יעשה עבירה בכל שעה, כי בשעת התפלה לא יעשה עבירה.

"ועשו להם ציצית וכו' לדורותם ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת"
יש לדקדק למה כתב לדורותם" באמצע פרטי המצוה קודם שהזכיר ענין התכלת והיה לו לכתוב שמצות ציצית נוהגת "לדורותם" לאחר שסיים לכתוב כל פרטי המצוה? אכן, במצות ציצית יש שני דברים: א. הלבן. ב. התכלת. הלבן ישנו בכל זמן, והתכלת יש זמן שאינו מצוי. ולפיכך כתב "לדורותם" קודם זכרון התכלת לומר שהלבן נוהג לדורותם, לכל הדורות בלי הפסק, ומשא"כ התכלת.

"ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת"
ידוע מ"ש האר"י ז"ל שהיה עושה ט"ל כריכות בכל כנף כנף, וא"כ לארבע כנפות יעלה יחד קנ"ו כריכות, מנין הכנף עם הכולל. וזה נראה לפרש "ונתנו על ציצית – כמנין - הכנף" כריכות וק"ל.

ספסוף

כנ"ף בגימ' כע"ס, שיכוין בזה לתקן עון הכעס כמ"ש גורי האר"י ז"ל.
ונראה הטעם עפ"י מ"ש הרב "רבינו בחיי" סדר תורה בטעם שאבן ספיר הוא ע"ש יששכר שהוא גוון תכלת, שהוא מורה על הענוה ולא על הגאווה יעו"ש. ועיקר הכעס הוא בא מהגאווה, וא"כ ע"י הציצית יעשה לו סגולה להכניע את עצמו ל"והסר כעס מלבך".

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"
"הלב והעינים הם מרגלים לגוף וכו' העין רואה והלב חומד" (רש"י). סדר הדברים הוא שקודם העין רואה ואח"כ הלב חומד כמו שכתב רש"י וא"כ היה הפסוק צריך לומר

"ולא תתורו אחרי עיניכם ואחרי לבבכם!" אלא, מה שהלב אינו חומד – אין העין רואה! חמדת הלב הוא הגורם לראית העין.
(הרה"ק מוהר"י מבבלע)

"ולא תתורו אחרי לבבכם וגו'" (טו, לט)
בטעמי המקרא מוטעם על "ולא תתורו" אזלא גרש, לרמוז שכשבאות לך מחשבות רעות אל תתייר בהן אלא לך וגרשם.
(רש"י הירש)

"וראיתם אותו וזכרתם" (טו, לט)
מכאן מוכח שראוי לכל אחד לעשות סימן לזכרון ובהקשר לכך מביא כאן בעל "תורה תמימה את באורו של הגר"א לפסוק בשמואל א' (פרק י"ז פסוק ל"ד): "וראמר דוד אל שאול רועה היה עבדך לאביו בצאן, ובא הארי ואת הדב ונשא זה מהעדרי" הכתיב: "זה" והקרי "שה" מבאר הגר"א שנמצא במדרש שאחר הנס, שחט דוד את השה שהציל והפשיט את עורו ועשה ממנו בגד כדי להזכיר לעצמו את הנס תמיד ולכן הקרי "שה" אך כתוב "זה" שכל מקום שכתוב "זה" ניתן להצביע על הדבר באצבע.
(הגר"א – מובא בתורה תמימה)

מדרש חכמים

כיון שבאו מתור הארץ, עמדו ופזרו עצמם בכל שבטי ישראל, כל אחד ואחד בתוך שבטו, ומתנפל לתוך כל זוית של ביתו, ובניו ובנותיו באים עליו והיו אומרים לו, מה לך מרי, ובעוד שהוא עומד, עושה עצמו נופל לפניו, אומר להם: אוי לי עליכם בני ובנותי וכלותי, היאך האמוריים עתידים לתעתע בכם, היאך הן עתידים לשלוט בכם, מי יוכל לראות פני אחד מהם.
מיד הם כולן גועין ונפלים, בניהם ובנותיהם וכלותיהם, עד שהיו השכנות שומעות את הדבר, ואף הן היו בוכות, עד שהיתה משפחה למשפחה משמעת עד שהיה כל השבט בוכה, וכן חבירו מבכה שבטו, וכן כל אחד ואחד עד שנעשו ששים רבוא חבורה אחת וגעו ונתנו קול בכיתם למרום, מנין ממה שקרינו בענין "ותשא כל העדה ויתנו את קולם".
(ילקוט שמעוני)

הליכות והלכות

מהלכות הפרשת חלה

אנו קוראים בפרשה "והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה'" פה התורה מצוה אותנו את מצוות "הפרשת חלה" כאשר אדם אופה לחם או עוגה, עליו להפריש חלה לכהן. בזמן הזה שאין רוב עם ישראל בארץ ישראל, מצות חלה מדרבנן וחכמים חייבו גם בחוץ לארץ להפריש חלה.
עיקר המצוה היא לאישה כיון שחטאה בעץ הדעת וגרמה מיתה לאדם הראשון שהוא "חלתו של עולם", ובמצות חלה מתקנים חטא זה.

כמות הקמח: כמות הקמח שמפרישין חלה נתונה במחלוקת ולכן החל מכמות קמח של 1.200 ק"ג (2.6 פאונד) מפרישין בלי ברכה

ולגבי חיוב עם ברכה נחלקו פוסקי דורנו הן בני ספרד והן בני אשכנז: לדעת הבן "איש חיי" מברכים רק על כמות של 2.487 ק"ג שזה 5.5 פאונד לפחות ואז יוכל לברך וכן נהגו הרבה מספרדים.

שיטת החזו"א שהכמות היא 2.250 ק"ג (4.95 פאונד).

השיטה המקילה: דעת ה"אור לציון" ו"יחווה דעת" ועוד פוסקים מבני אשכנז (לדעת הרב נאה זצ"ל) 1.666 ק"ג (3.66 פאונד) וראוי להחמיר בספק ברכות.

אלא מי שיש לו מנהג ואז יעשה כמנהגו, ומברך על כמו זו.

צורת ההפרשה: מניחים את הבצק בכלי אחד ולוקחים כמות של בערך כזית ומפרידים אותה לא לגמרי ומברכים ולאחר מכן מפרידים ואומרים "הרי זו חלה" (הערה: נוסח הברכה לפי מנהג הספרדים: **להפריש חלה תרומה** ולפי דעת האשכנזים להפריש חלה).

אם שכחו להפריש מן הבצק אפשר להפריש לאחר אפיה ע"י שיצרף את כל מיני המאפה לכלי אחד גדול ששולי הכלי יכילו את המאפה או יפרוש מפה על כל המאפה ביחד ויפריש כמות כזית ויברך כנ"ל.

אם שכח להפריש חלה ונכנס שבת או חג, תלוי היכן הוא נמצא: **בארץ ישראל** - אסור לאכול בלי הפרשה ולכן אין ברירה אלא לחכות למוצאי שבת ורק אז יוכל לאכול ממאפה זה. **אולם בחוץ לארץ** כיון שזה רק תקנת חכמים ואין עיקרו מהתורה הקלו לאכול לפני הפרשה וישאיר כמות מהמאפה למוצאי שבת ואז יפריש חלה על מה שכבר נאכל ואפילו נאכל הרוב.

ומובא בש"כ שעל הפרשה זו לא מברכין כיון שכבר אכל הלחם ברובו.
סוגי בצק: **בצק שבלילתו** עבה (כגון בצק של לחם) **ועומד לאפיה** חייב בחלה עם ברכה אבל אם עומד לבישול או לטיגון בשמן עמוק אם יש צורת פת על הבישול כגון סופגניות **יפריש בלי ברכה** ואם מקצתו לאפיה יברך על ההפרשה. ואם הבצק עבה וזה לא צורת פת כגון מקרוניים וספגטי **פטור** וירא שמים יפריש בלי ברכה.

בצק שעומד לטיגון במעט שמן (רק בכדי שלא ישרף) דינו כעומד לאפיה **ומברכין על ההפרשה** (כגון בצק של מלואח). **בצק שבלילתו רכה** אם לאחר אפיה מתקשה (כגון עוגות המצוינות) חייב בהפרשה **לאחר האפיה** עם ברכה (לא מצוי שיפרישו מעוגות אלו כיון שברך כלל אין שיעור חלה בזה). אבל אם נשאר אפיה דקיקה פטור מחלה (כגון בלינצ'ס וכדו'). בצק שאין בו בכלל מים רק מי פירות ספק לענין חיוב חלה ולכן עדיף שלא יאפה כך אלא יוסיף מים ויהיה חייב לכל השיטות.
לשה האישה שני סוגי בצק אחד מלוח או רגיל והשני מתוק אם מקפידה לא לערב את הבצקים יחד מחמת טעמים השונה **אין מצטרפין** לחיוב חלה.
וכן אם לשים בצק אחד ובדעתם לחלקו לחלקים קטנים **לפני אפיה** כגון להקפיא בצק וכדו' לזמן יותר מאוחר אז מפרישים **בלי ברכה**.

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T: 845-352-7474 F: 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקה טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי הכמים מופלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T: 525-55589 8756 F: 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב
הלומדים בעמל וביגיעה ובחתימה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הנון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה.
נא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכר למצוות. 845.352.7474

מעשה חכמים

כח האמונה בחכמים

הנה דוגמה לאמונה פשוטה של יהודים, שהגיעו בזכותה לראייה חושית של נסים ונפלאות, גם בדור שבו אנו חיים.

המעשה היה ב-2 משפחות של ת"ח בבני ברק שהשתדכו ביניהן, למרות ששני הצדדים ידעו מראש שמצבם הכלכלי דחוק מאוד. היתה בכך הקרבה גם מצד החתן והכלה, שהודיעו מראש שאין להם כל תביעות ודרישות, והם מוכנים להסתדר עם כל מה שיתנו להם, וגם מצד ההורים הנימנים על סלתה ושמנה של עיר התורה.

הסכום שהיה בקופתם של שני הצדדים, הגיע, לאחר כל המאמצים, לכדי 40,000 דולר. כמי שאמונים על התייעצות עם גדולי הדור בכל דבר ודבר, הגיעו ההורים אל אחד מגדולי הדור בבני ברק, ושאלו היכן לקנות דירה לזוג הצעיר.

הגאון שליט"א שמע את כל הפרטים, ופסק את פסקו: בבני ברק, והושיט להם ידו לברכה ולהצלחה. ההורים לא היו בטוחים ששמעו היטב, ובשלב מסוים הבהירו שהם מתכוונים לרכישת דירה, ולא לשכירות... הגאון חזר על דבריו, שיקנו דירה בבני ברק.

משכו בכתפיהם

אמונת הצדיקים היתה תקועה בליבן של שתי המשפחות הללו, בצורה היותר-חזקה. ובמקרה כזה אכן דרושה אמונה גדולה, שכן על-פניו נראה הדבר כמשימה ממש בלתי אפשרית בעליל.

עכשיו, משלא היה ספק בליבם על דבר ההוראה שקבילו, ניגשו אל כל המתווכים

הילולא רצדיקיא

שפסק להם לרכוש דירה בבני ברק, מה שהיה ממש בבחינת הבלתי-ייאמן.

החוזה היה מונח על השלחן

משניקנתה הדירה, או יותר נכון: 2 החדרים, הוסרה הדאגה העיקרית מעל ההורים ועתה התפנו הכל להכנות לחתונה שהתקדמו במלא המרץ.

ומה קרה לבסוף? – 5 ימים לפני החתונה, נפטר הקשיש לבית עולמו, ועל שלחנו היה מונח החוזה שנחתם בין שני הצדדים ולפיו בפטירתו יירשו בני הזוג את כל הדירה....

תשמעו היטב: דירת 3 חדרים גדולה, במרכז העיר בני ברק, במיקום מעולה, במחיר 40,000 דולרים! אפילו לא סנט אחד יותר! והכל בזכות אמונת צדיקים פשוטה ותמימה.

שבת שלום

ולמוד מהנה!!

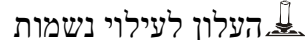
אות ומופת מהקבי"ח

לאחר זמן-מה מתקשר אחד המתווכים ומודיע בשמחה שיש לו דירה שבעליה דורש עבורה מחיר של... 40,000 דולר. המתווך סיפר שבעל הדירה הוא יהודי ישיש, וערירי ובדירתו יש 3 חדרים גדולים. הוא מוכן למכור 2 חדרים מתוך הדירה במחיר הנ"ל בתנאי שהוא-עצמו ימשיך להתגורר בחדר השלישי, ולא עוד – אלא שהדיירים שייכנסו לדירה, יטפלו בו, ויעזרו לו בצרכי הקיום היומיומיים שלו.

מי שהיה מוכן למלא את התנאים הללו, אמר הקשיש, יקבל את 2 החדרים, ובהגיע יומי לעזוב את העולם, אוריש לו גם את החדר השלישי, וכל הדירה תהיה שלו.

המשפחות ראו בכך אות משמים, והביעו נכונות לכל התנאים, ועוד באותו יום נחתם חוזה בין הצדדים.

החתונה היתה אמורה להיערך בעוד כחודש וחצי, והחתן והכלה ידעו כבר שהם יצטרכו לטפל בקשיש, מה שיכביד מאוד על חייהם, במיוחד בתקופה הראשונה, אבל מאידך הם קבלו כאן מתנה גדולה, וראו בכך אות ומופת שהקבי"ח מקיים את גזירתו של הצדיק,

יעקב בן מלכה יגן זצוק"ל
ואשתו רחל בת שרה ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
כו סיון	כה סיון	כד סיון	כג סיון	כב סיון	כא סיון	כ סיון
התנא יונתן בן עוזיאל שקיעה 8:29	רבי שמעון בן גמליאל רבי ישמעאל בן גדול רבי חנינא בן הכהנים רבי ראובן פון ר"י תורה ודעת מח"ס בן המישפחים	רבי אברהם סאלם מחכמי אר"צ המקובלים	רבי יהודה אסאד מח"ס שו"ת כהר"א	רבי איתמר רוזבוים הארמו"ר מנדבורנא	רבי דוד כהנא מאגיש באב"ד שו"ת הבצלת השרון	רבי חיים מרדכי לבמן מח"ס נבחר השלחן רבי יוסף אורנאם מח"ס שומר אמונים
						שקיעה 8:26

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה